

Henrik Dam Kristensens tale ved H.M. Dronningens 50-årsregeringsjubilæum

Taler

Henrik Dam Kristensen
Formand for Folketinget

Dato

14. januar 2022

Sted

Landstingssalen,
Christiansborg

Omstændigheder

D. 14. januar 2022 var det 50 år siden, at H.M. Dronning Margrethe 2. efterfulgte sin far Frederik 9. som statsoverhoved for Danmark, Færøerne og Grønland.

På grund af coronapandemien blev den officielle fejring af Dronningens regeringsjubilæum udskudt til september 2022. De udsatte begivenheder tæller blandt andet dronningens jubilæumspressemøde og et gallataffel på Christiansborg.

Deres Majestæt, Deres Kongelige Højheder, mine damer og herrer

Det er en stor glæde og ære at byde vores gæster velkommen på denne festdag i Folketinget.

Vi er desværre færre til stede for at markere dagen, end vi havde ønsket. Vi skal passe på hinanden.

På Folketingets vegne ønsker jeg Danmarks dronning hjerteligt tillykke med 50-års jubilæet som regent.

Jeg er derfor glad for, at vi har lejlighed til at hylde Dem i dag som regent for hele rigsfællesskabet og for alle danskere, færinger og grønlandere.

Jeg er sikker på, at der i anledning af jubilæet bliver sendt mange varme hilsner, tanker og taknemlighed fra den danske befolkning.

Jeg tror, at mange af os der levede i 1972 stadig har et billede for det indre øje af den bidende kolde lørdag i januar 1972, da statsminister Jens Otto Krag fra balkonen på Christiansborg udråbte de historiske ord: ”Kong Frederik den niende er død – længe leve Hendes Majestæt Dronning Margrethe Den Anden”.

Flere tusinde danskere stod på slotspladsen nedenfor balkonen, og cirka 2,5 millioner fulgte den tv-transmitterede begivenhed i sort/hvid på fjernsynet.

På balkonen stod en ung dronning klædt i sort. Knuget, men fattet og klar til at påtage sig opgaven.

Dermed fik Danmark sin første kvindelige regent i 560 år. Og uden sammenligning den, som var bedst forberedt på sin gerning efter fem års universitetsstudier i politisk videnskab og arkæologi.

At Danmark fik en veluddannet, kvindelig regent i 1972 var et spejl på tiden.

De gamle kønsroller var i opbrud. Kvinderne strømmede i stort tal ud på arbejdsmarkedet og læreanstalterne.

De gjorde krav på at blive accepteret i samfundslivet på lige fod med mændene.

Mændenes næsten monopollignende greb om magten blev langsomt brudt.

Der kom flere kvinder på samfundets topposter.

Danmark har nu sin anden kvindelige statsminister, og Folketinget har haft sin første kvindelige formand.

De er den danske monark, som har siddet næst længst på tronen – kun overgået af Christian Den Fjerde.

Danmark er ikke det samme land som i 1972.

Meget har forandret sig, siden De kom til.

Dengang var tiden fjong, som Kim Larsen sagde.

Vi red på en bølge af optimisme. Vi troede, de gode tider ville vare ved.

Bare året efter indtrådte den første oliekrise.

Den kom med en advarsel om, at vi ikke kunne basere produktion og velstand på billig olie.

Danmark havde i 1972 åbnet for hanerne for vores egen olie fra Nordsøen.

Nu er olieeventyret ved at være forbi. Der er sat en slutdato for den danske olie- og gasproduktion.

Senere fulgte andre kriser.

I 1980'erne havde vi en voldsom recession med international valutauro og lavkonjunktur.

I 2008 brast boligboblen og skabte en finansiel krise.

Og i 2020 skyllede coronapandemien ind over Danmark med vidtrækkende konsekvenser for hele samfundet.

Også på det internationale område er der sket store omvæltninger i Deres regeringstid.

Efter Anden Verdenskrig var Europa delt i to blokke, efter der med Churchills ord blev trukket et jerntæppe ned gennem Europa.

I den kolde krigs år stod Nato og Warszawapagten stejlt over for hinanden.

Freden blev opretholdt, fordi parterne afskrækkede hinanden med deres militære kapacitet.

Det ændrede sig heldigvis. Tidligere fjendelande i Østeuropa er nu med i EU.

Danmark har påtaget sig et større internationalt ansvar gennem militære operationer i Afghanistan, Irak og Libyen, og vi har mistet danske soldater langt væk fra vores grænser.

I oktober 1972 stemte et flertal af danskerne ja til EF, der har udviklet sig fra et

frihandelsområde til en union med egne institutioner.

Under de mange forandringer har Danmark haft Dem som et nationalt samlingspunkt.

De formår at sætte ord på det værdifællesskab, vi har i Danmark.

Gennem Deres nytårstaler, interviews og ageren er De et moralsk kompas.

De aftvinger respekt som statsoverhoved, som kunstner og som mor.

De personificerer værdier, som vi andre kan se op til og spejle os i.

Vi tager Deres budskaber om ordentlighed og medmenneskelighed til os.

Der er mange eksempler på, at De har givet os noget at tænke over med Deres nytårstaler.

Hvem husker ikke opgangen fra 1984 om at lægge de dumsmarte bemærkninger til side over for de frem-mede i vores samfund?

Eller talen fra 2017, da De opfordrede os til at gøre noget unyttigt – noget der ligger uden for dagligdagens praktiske gøremål.

Det var en fornuftig påmindelse om at undgå stress, som desværre er blevet en folkesygdom.

Og endelig den historiske tale i coronabølgens første tid.

På TV sagde De, at vi ikke kunne være bekendt at holde fester og runde fødselsdage, fordi det kunne forårsage smitte af dem, der er dårligst til at tåle virussen.

Klar tale, der ikke var til at misforstå.

Budskabet om menneskelighed og hensynsfuldhed ligger i tråd med Deres gennemgående tema om at tænke på andre end os selv.

Vi er ikke lykkelige, hvis vi står for os selv i et hjørne og kun glæder os over egen succes.

De værdier, som De minder os om, går på tværs af tid og sted.

De går ikke af mode – selv ikke i en højteknologisk tidsalder, hvor mange af os kommunikerer digitalt ved hjælp af pc eller mobiltelefon.

Så vidt jeg forstår, ejer De ikke en mobiltelefon.

De sms'er ikke.

Men det behøver De heller ikke for at være i øjenhøjde med danskerne. De får os i tale med velvalgte ord, der sætter sig i vores bevidsthed.

Dronningen og kongehuset har ikke kun en rolle i forhold til danskerne.

Den kongelige familie modtager udenlandske statsoverhoveder og repræsenterer Danmark ved officielle besøg i udlandet.

Her er De en fremragende repræsentant for Danmark. Saglig, vidende og engageret.

Som tidligere minister har jeg flere gange deltaget i erhvervsfremstød i udlandet.

Jeg ved af erfaring, at det åbner døre, når Dronningen og andre repræsentanter for kongefamilien står i spidsen for delegationer med danske virksomheder, som vil sælge deres produkter og knowhow på udenlandske markeder.

De er et menneske med mange talenter.

Vi bliver stolte, når vi oplever, at De ubesværet slår over i engelsk, tysk, fransk eller svensk.

Og vi er imponeret over Deres kunstneriske virke – Deres malerier, litografier, broderier og scenografier.

Men De kan også grine af det grovkornede – og De er ikke mere ophøjet, end at De kan more Dem over en parodi på Dem selv.

De overraskede alt og alle, da De uden varsel gik op på scenen i Cirkusrevyen på Ulf Pilgaards sidste aften på de skrå brædder.

Publikum fik en unik oplevelse med to dronninger på scenen samtidig.

Som Dronning er De både monark og menneske. En autoritet, der ikke er autoritær.

Deres valgsprog med Guds hjælp, folkets kærlighed, Danmarks styrke afspejler Deres bevidsthed om relationen mellem Dem som monark og os andre som borgere.

Selv om De er statsoverhoved ved lov, er De opmærksom på, at man skal gøre sig fortjent til folkets respekt og anerkendelse.

Kun derved kan man gøre sit rige stærkere.

Det formår De på imponerende vis.

De har en levende interesse for liv og hverdag i hele rigsfællesskabet. For stort og småt. For glæder og sorger.

Vi mærker tydeligt Deres stærke engagement og lyst til at udfylde den rolle, som De har fået i arv.

Det er derfor, vi med respekt og taknemlighed fejrer Dem i dag.

Under normale omstændigheder havde jeg bedt forsamlingen rejse sig og sammen med mig udråbe et nifoldigt leve for vores dronning.

Desværre må vi undvære hurraråb i dag.

I stedet sender vi en stille tak fra hjertet med ønsket om alt godt fremover til Dem og Deres familie.

På vegne af hele Folketinget vil jeg takke Dem for besøget.

Jeg er glad for, at det var muligt at markere Deres jubilæum på den runde dag.

Fortsat god jubilæumsdag.

Kilde

ft.dk

Kildetype

Dokumentation på online medie

Tags

Jubilæumstale, Kongehuset, Socialdemokratiet

Relateret

Mette Frederiksens tale ved H.M. Dronningens 50-årsregeringsjubilæum
14. januar 2022

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/henrik-dam-kristensens-tale-ved-h-m-dronningens-50-arsregeringsjubilaem>